

**GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR BIOLOGI OCH MILJÖVETENSKAP**

Protokoll Styrgruppsmöte Herbarium GB

Datum: 2016-12-08
Tid: 11:00
Plats: Blomman, Botanhuset

Närvarande Ericson, Per *professor, forskningschef, NRM Stockholm*
Eriksen Lööf, Bente *föreståndare, Botaniska trädgården Lund*
Heed, Ylva *institutionsadministratör, BioEnv*
Källersjö, Mari *prefekt, GBT; adjungerad professor, BioEnv*
Larsson, Ellen (adjungerad) *förste museiintendent, BioEnv*
Oxelman, Bengt *professor, BioEnv*
Persson, Claes *herbarieföreståndare, BioEnv*
von Proschwitz, Ted *förste museiintendent, GNM*

Ordförande: Oxelman, Bengt
Protokollförare: Heed, Ylva

§1 **Föregående mötesprotokoll**

Föregående mötesprotokoll godkänns.

Styrgruppen önskar få veta vilket mandat den har. Enligt universitetets delegationsordning är en forskningsinfrastrukturs styrgrupp *rådgivande*, men ändå finns regler om att en styrgrupp *beslutar* om verksamhetsplan, kommunikationsplan, budget och om årlig verksamhetsrapport?

BioEnvs prefekt kommer framgent att delta på styrgruppens möten (närvarar inte vid detta möte p.g.a. semester).

Verksamhetsplan för 2017

Registrering av etikettinformation

Med stöd av Artdatabanken och anställning av extrapersonal hade man räknat med att kunna registrera 10 000 exemplar av alger och levermosor under året, men fick inte den personal som behövdes för arbetets utförande, antalet kommer därför snarare sluta på 8 000 ex. Under 2017 planeras att Claes Gustavsson (50%) och en nyanställd (40%) ska kunna registrera 10 000 exemplar.

Avbildning av hela växtexemplar

Herbariet saknar medel för massdigitalisering.

I den s.k. SEIBER-ansökan till Vetenskapsrådet (VR) 2015 ingick massdigitalisering av herbariets samlingar, men ansökan beviljades inte, detta trots att VR uttryckt att digitalisering av samlingar är prioriterat. I en ny SEIBER-ansökan 2017 kommer troligen massdigitalisering inte att ingå.

Styrgruppen bör *läsa igenom regeringens nya forskningsproposition för år 2017* i vilken det bl.a. står om universitetens ökade ansvar för sina forskningsinfrastrukturer. Även undersöka hur *andra universitet i Sverige stödjer sina infrastrukturer*; det är bra med jämförelser (och skulle de visa sig vara mer frikostiga än GU vore det inte fel att påpeka det). Herbariet kan *söka pengar från mindre stiftelser och fonder*.

Styrgruppen beslutar att åka på en *studieresa till Norge*. Kan vara värdefullt att få ta del av de norska kollegornas erfarenheter, få veta hur de organiserade processen, vem som fattade beslut osv. Digitaliseringen i Oslo är ett lyckat exempel på ett avgränsat projekt, fullt genomförbart även för Herbarium GB om extra pengar skjuts till. Vi hoppas få gehör hos den nya rektorn för ett motsvarande projekt!

Herbariet är med i ett svenskt konsortium som arbetar för att naturhistoriska museisamlingar ska ingå i *ett europeiskt stödverk för forskningsinfrastruktur*, DISSCo. På sikt (kan ta ett par år) tros möjligheten att söka pengar för olika forskningsprojekt öka om Herbarium GB är en partner i DISSCo.

Tillgängliggörande av fysiskt herbariematerial

Mycket obestämt växtmaterial har bestämts, men inte i den omfattning som planerats då annat har fått prioriterats. Montering av växter har framför allt gjorts med hjälp av arbetstränande personer; de gör oftast ett

bra jobb men stannar sällan mer än några månader. Förutsatt att herbariet fortsätter att ha tillgång till personer som arbetstränar, så är målet för 2017 att få monterat 1 000 exemplar.

D N A – s t r e c k k o d e r

En lista har tagits fram över hur mycket av herbariets material som har använts för molekylära studier – den är inte fullständig, men hittills har 800 exemplar noterats. Det är viktigt att också kunna visa på hur många *publikationer* som dessa i sin tur har resulterat i; det kanske vore bra om dessa redovisades i tabellform.

Som mål har herbariet att kontinuerligt komplettera listan över herbariematerial som använts för molekylära studier samt att ta fram DNA-BarCodes för typmaterial i samlingarna. Ellen ska undersöka möjligheterna att från fonder få in externa medel för streckkodning.

Övergången till DINA Specify skulle ha ägt rum under 2016, men migreringen har flyttats fram i tiden (bättre att koncentrera sig på DINA Web, utan ett mellansteg med onödigt arbete). Markus Englund ska undersöka kostnaden för om herbariets bilder läggs på en av DINAs servrar (och därigenom blir tillgängliga på nätet via andras hemsidor).

Att samlingarna inte är digitaliserade och att herbariets databas fortfarande inte har migrerats till DINA är förhållanden som försvårar när man vill visa på herbariets betydelse.

D u b b l e t t m a t e r i a l

2 000 exemplar har plockats fram och ska skickas iväg inom kort; arbetet fortsätter under kommande år. Under 2017 förväntas ytterligare 2 000 dubletter kunna plockas fram och skickas iväg.

I n s a m l i n g a v v a n l i g a a r t e r

Blev inte av detta år, men under 2017 ska studenterna på baskursen i biodiversitet och systematik (BIO920) samla in vanliga arter under floristikmomentet – till gagn för herbariet men också för studenterna som lär sig känna igen och pressa växter.

P o l i c y d o k u m e n t o c h a n d r a d o k u m e n t

Ännu finns inte så många framtagna, men arbetet är på gång med att ta fram fler. I första hand arbetar man med ett kortfattat *lånepolicydokument*; i befintligt dokument är tidsbegränsning redan villkorat, men man

behöver bli tydligare med annat, exempelvis hur materialet och resultaten får användas, något som även innefattar överenskommelsen Access of Benefit Sharing Agreement (ABSA).

Herbariets personal får av styrgruppen i uppgift att *till nästa möte ta fram en prioriteringsordningslista* för policydokumenten.

§3

Kommunikationsplan 2017

Styrgruppen vill att innehållet i kommunikationsplanen skrivs om.

Övergripande mål för kommunikationen bör ingå i planen; som t.ex. att vilja visa på vilken betydelse man har för universitetet; att göra samlingarna tillgängliga för forskare i Sverige och i andra länder; att engagera samhället och medvetandegöra betydelsen av biologisk mångfald. Likaså bör herbariets *viktigaste målgrupper* anges, forskare är en viktig grupp, barn i skolåldern en annan (kan uppmuntras till att läsa naturvetenskap).

Styrgruppen beslutar att *när en ny kommunikationsplan har sammanställts så skickas den runt i styrgruppen för kommentarer, och beslutas därefter om per capsula.*

Herbariets hemsida är inte färdig, Roger Eriksson har dock för avsikt att fortsätta arbetet med den under 2017. Vissa förbättringar har blivit utförda, t.ex. finns en länk till Sveriges Virtuella Herbarium. Länksamlingarna är ordnade. Informationen om personal och forskning har inte blivit uppdaterad, men publikationerna har kompletterats – under fem år har 272 studier använt herbariets material så vitt man hittills lyckats ta reda på.

En *länk till Herbarium GB* finns upplagd på Göteborgs botaniska trädgårds hemsida.

I samarbete med Göteborgs botaniska trädgård uppmärksammar Herbarium GB växtvärldens mångfald den 18 maj under "Fascinerande växters dag". Liksom tidigare år kommer växttävlingen i artkunskap för femteklassare att under 2017 anordnas tillsammans med trädgården. En med trädgården och Göteborgs naturhistoriska museum gemensam utställning om biologiska samlingar har skjutits framåt i tiden då trädgårdens personal under 2017 kommer att vara upptagna med planeringen av andra projekt (nya växthus).

Vore mycket bra om den nya rektorn bjöds in till herbariet och på plats fick information om verksamheten!

§4 **Finansieringsplan 2017**

Herbariets basfinansiering är långt ifrån löst och verksamheten skulle inte kunna klara sig utan Artdatabankens stöd. Trots att forskningsinfrastruktur på universiteten enligt regeringen och Vetenskapsrådet (VR) är *universitetens ansvar* får Herbarium GB inte några medel från GU centralt. GU har reserverat en summa medel som kommer att fördelas mellan och medfinansiera de forskningsinfrastrukturer som fått bidrag från VR 2017 – de infrastrukturer som inte fått några medel från VR får alltså inte dela på den potten. Sannolikheten för att VR tilldelar herbariet pengar under 2017 är mycket liten.

Skulle Artdatabanken betraktas som en infrastrukturfinansiär så kunde kanske GU centralt förväntas matcha med motsvarande mängd medel?

Styrgruppen vill att det för varje aktuellt kommande år finns en plan för finansieringen och att olika års finansieringsplaner redovisas var för sig i olika dokument. Styrgruppen ger Claes Persson i uppdrag att i samråd med prefekten uppdatera finansieringsplanen för år 2017 och därefter skicka ut den till styrgruppen.

En uppställning i form av en tabell (matrismodell) kan göra redovisningen mer lätthanterlig och överskådlig. Bakgrunden i en kolumn och målen för aktuellt år i en annan. De delmål som inte uppnås under ett år flyttas över till nästa års kolumn, dvs. ingår i kommande års mål.

§5 **Extern utvärdering**

Det är i nuläget oklart om och när en extern utredning kommer att bli utförd.

§6 **Övriga frågor**

Flora of Ecuador och herbariet
Florans webbsida har fräschats upp. När väl herbariets hemsida är klar kommer Flora of Ecuadors hemsida att vara länkad till den. Många vet nog inte att man kan beställa och köpa floran, så ett synliggörande på herbariets hemsida kan komma att resultera i ökad försäljning.

Florans prisnivå har inte justerats, då en sådan bedömts inte innebära så stor skillnad i intäkt. Flera av de färdigtryckta delarna är i princip också redan betalade genom stöd från VR.

En *offert har begärts in från ett annat tryckeri* (Ale Tryckteam AB) men även om deras var billigare än Elanders, så var den inte likvärdig; Erlanders kommer därför att fortsätta att anlitas. Möjligheten att *publicera floran elektroniskt* har undersökts. Företaget De Gruyter kräver 100 000 kr per utgivning vilket är för mycket. Företaget Pensoft som förläggare har också diskuterats, men det skulle kräva en budget om ca 500 000 kr (för hemsida + att anställa någon).

På grund av den rådande osäkerheten med florans ekonomi och tidsbrist så har man bara kontaktat några få *potentiella författare* om att ta sig an nya växtgrupper, men florans redaktörer kommer att fortsätta sökandet under 2017.

Det är *brist på kvalificerade taxonomer i Ecuador* och engelska språket utgör ofta ett hinder för samarbete – några ecuadorianska botanister har ännu inte blivit anlitade i projektet.

Claes P. ska ta reda på om det existerar något *bilateralt avtal om doktorandutbildning* mellan Sverige och Ecuador, kanske kan man få hit ecuadorianska doktorander som arbetar med en specifik revision?

Claes P. har tankar på att eventuellt *utveckla en app*. i samarbete med Erik Thorelli.

Målet framöver för floran är framförallt att *öka publiceringshastigheten*.

Claes P. tror att Flora of Ecuador ger bra reklam för institutionen runt om i världen. Är floran mer en institutionsangelägenhet än en del av herbariets infrastruktur? Beslut om florans tillhörighet fattas inte av styrgruppen för Herbarium GB; frågan bör tas upp med prefekten.

En infrastruktur ska nyttjas för forskningsändamål, men forskning ska inte bedrivas där. Det är viktigt att finansieringen för herbariet och Flora of Ecuador hålls isär och eftersom man kan se floran som ett sorts forskningsprojekt så bör den inte redovisas under infrastrukturens verksamhet. (Eventuellt kan man tänka sig en särskild verksamhetsplan och en särskild redovisning för Ecuadorfloran.) *Styrgruppen beslutar att Flora of Ecuador lyfts ur herbariets verksamhetsplan.*

Ny bildat centrum

Ellen berättade att hon sitter som representant för herbariet i 'Göteborgs centrum för globala biodiversitetsstudier' (Gothenburg Global Biodiversity Centre, GGBC) som officiellt inrättas 1 januari 2017 och kommer att ha Institutionen för biologi och miljövetenskap som värdinstitution. Tillsammans med Claes P. ska Ellen författa ett dokument som tydliggör vad Herbarium GB är beredda att bidra med till den nya centrumbildningen.

Kommande möte: **27 april 2017 kl. 11.00** i Botanhuset.

§7

Mötet avslutades

Protokollförare:

Ylva Heed

Justeras:

Bengt Oxelman

Bente Eriksen Lööf